

מלאכות חורש ובונה

גרירת שלחן בחצר, השוואת גומות

שוע"ר סי' קנט

יח אם הסיר הברזא וקבל המים על ידיו, נחשבת הסרתו דבר המונע שפיכת המים כאילו שפך המים בידי. ומכל מקום צריך להחזירה ולהסירה בכל שפיכה ושפיכה היוצאת מהנקב, שקילוח ראשון לבד נחשב כאילו בא מכוחו, ואחר כך מקלח מאליו.

שוע"ר סי' רעז

א נר דולק שהוא מונח קרוב אל הדלת (נגד פתיחת הדלת ממש), בענין שכשיפתחו הדלת יוכל לכבות אם ינשב הרוח מבחוץ, אסור לפתוח הדלת כנגדו, שמא יכבנו הרוח. ואף שאינו מתכוון לכיבוי ודבר שאינו מתכוין מותר, מכל מקום כיון שאם ינשב הרוח אי אפשר שלא יכבה, ופסיק רישיה ולא ימות הוא.

שם קו"א ס"ק א

עיין בכסף משנה פכ"א בשם הריב"ש שתמה על הרמב"ם שכתב גבי כיבוד הבית שמא ישוה גומות, אם כן אינו פסיק רישיה עיי"ש. אם כן גם על הטור ושו"ע יש לתמוה כן. אבל באמת יש לומר גבי כיבוד דהספק הוא שמא יש גומות בבית, ואי אפשר שלא ישוה, והוי ליה פסיק רישיה, ואם כן כשאינו ידוע הוי ליה ספיקא דאורייתא ולחומרא. ולא דמי לשאר דבר שאינו מתכוין דספיקא הוי ושרי, דהתם הספק הוא שמא יעשה גומא, והכא הספק הוא שמא יש כבר ואי אפשר שלא ישוה ... ואף לפי מה שכתב ה"ט"ז בסי' שיי"ו סק"ג דספק פסיק רישיה שרי ... היינו להתיר בשעת הספק בלבד, כשאין שם חשש ודאי כלל, אבל אם יש לחוש שמא יהיה ודאי, ואף על פי כן יעשה מה שיעשה, הרי זה דומה לשאר חששות וגזירות שחששו חכמים, ואינו בכלל ספק פסיק רישיה ... ונמצא עושה איסור אחר שהוא ודאי פסיק רישיה.

שוע"ר סי' שיב

יד אסור לפנות בשדה ניר בשבת גזרה משום השוואת גומות, כי שמא יטול צרור ממקום גבושית לקנח בו, ואח"כ ישליכנו למקום גומא, והרי זה משוה את החרישה והוא תולדת חורש.

שוע"ר סי' שיג

כד המשוה פני הקרקע בבית או בחצר, כגון שהשפיל תל או מילא גומא או גיא הרי זה בונה וחייב.

שוע"ר סי' שטז

ד צריך לזהר שלא לסגור תיבה או לסתום כלי שיש בה זבובים שהרי הם ניצודים בסתימה וסגירה זו, ואף שאינו מתכוין כלל לצידה, מכל מקום פסיק רישיה ולא ימות הוא, אלא יתן סכין או שום דבר בין הכיסוי לכלי בענין שיוכלו לצאת משם ולא יהיה פסיק רישיה. ויש מקילין במקום שאם יפתח הכלי ליטלם משם יברחו, שנמצא שאין כאן צידה כלל בכיסוי זה. ויש לסמוך על דבריהם לענין שאין צריך לדקדק ולעיין אם יש שם זבובים ... שכיון שהדבר ספק אם ישנן שם אין כאן פסיק רישיה.

שוע"ר סי' שלז

א כל דבר שאינו מתכוין מותר, אפילו אפשר בלעדיו, כגון מטה כסא וספסל בין גדולים בין קטנים מותר לגררן על גבי קרקע ... ואף אם נעשה חריץ מאליו אין בכך כלום כי דבר שאינו מתכוין הוא ... אבל הגדולים מאד אסור לגרור, שבודאי עושין חריץ ופסיק רישיה ולא ימות הוא, ואע"פ שחופר כלאחר יד הוא ... וגם מקלקל הוא קרקעית הבית, וגם מלאכה שאינה צריכה לגופה היא, אף על פי כן אסור מדברי סופרים. ואפילו בקרקע המרוצף בשיש וכיוצא בו שאי אפשר לעשות בו חריץ אסור לגרור גזירה משום שאינו מרוצף.

ב מותר לרבע הבית כיון שאינו מתכוין להשוות הגומות אלא שלא יעלה האבק ולא פסיק רישיה הוא. אבל אסור לכבד הבית, דפסיק רישיה הוא. ואם הוא קרקע מרוצף באבנים, וכל שכן בקרשים, שאין לחוש בו להשוואת גומות מותר לכבדו ... ויש מתירין אפילו בשאינו מרוצף דלאו פסיק רישיה הוא שישוה גומות. ויש מחמירין אפילו במרוצף גזרה משום שאינו מרוצף. וכן נוהגין במדינות אלו ואין לשנות.